

Rzecznik Małych i Średnich Przedsiębiorców
Pani Agnieszka Majewska
ul. Wilcza 46
00-679 Warszawa

Wniosek o interwencję w sprawie praktyk kontrolnych KAS wobec przedsiębiorców oraz o podjęcie działań na rzecz uproszczenia matrycy stawek VAT

Szanowna Pani Rzecznik,

Redakcja miesięcznika „Doradca Podatkowy” zwraca się z prośbą o interwencję w sprawie, która wykracza daleko poza jednostkowy przypadek. Właściciel gdańskiej pizzerii został ukarany mandatem 2500 zł za zastosowanie stawki VAT 8%, zamiast 23% do pizzy z krewetkami - błąd wynikający nie z nieuczciwości, lecz z obiektywnej złożoności przepisów. Nie ukrywał sprzedaży, nie odmówił paragonu, nie wyłudził podatku.

To problem systemowy, nie jednostkowy

Zgodnie z art. 41 ust. 12f pkt 3 ustawy o podatku od towarów i usług w związku z załącznikiem nr 10 do tej ustawy, stawka VAT dla posiłku zależy od tego, czy zawiera składniki wyłączone z preferencji — skorupiaki i mięczaki są takim wyłączeniem, ryby nie. To nie jest wyjątek. To utrwalona linia interpretacyjna, np. w Wiążącej Informacji Stawkowej nr 0111-KDSB1-1.440.232.2022.4.WK rolka sushi z krewetką otrzymała stawkę 23%, a w WIS nr 0115-KDST1-1.440.398.2023.3.ANJ podobna rolka — stawkę 5%, bo zawartość skorupiaków była niższa niż 20% masy. Analogiczne rozbieżności dotyczą wody mineralnej i napojów z sokiem, kawy naturalnej i zbożowej, batonów i wafli, lodów sklepowych i z lodziarni.

Problem ten potwierdza raport OECD dotyczący polskiej gospodarki (luty 2025), wskazujący na regresywny charakter obniżonych stawek VAT i rekomendujący ograniczenie liczby wyjątków. Mimo to Ministerstwo Finansów, zapytane przez media już w marcu 2024 r., do dziś nie wyznaczyło terminu prac nad rewizją matrycy.

Filozofia kontroli — łowca błędów czy doradca?

Instrument nabycia sprawdzającego (art. 94k i nast. ustawy o Krajowej Administracji Skarbowej) został wprowadzony w 2022 r. do weryfikacji obowiązku ewidencjonowania sprzedaży na kasie fiskalnej — nie do oceny prawidłowości

stawek VAT w skomplikowanych przypadkach interpretacyjnych. Tymczasem w opisanej sprawie posłużył właśnie do tego drugiego celu, z natychmiastową sankcją finansową, bez uprzedniego pouczenia. Takie podejście stoi w sprzeczności z zasadą rozstrzygania wątpliwości na korzyść podatnika (art. 2a Ordynacji podatkowej) oraz z zasadą proporcjonalności wynikającą z art. 31 ust. 3 Konstytucji RP.

Prośba o interwencję

Nasza Redakcja uprzejmie prosi o:

- wystąpienie do Ministra Finansów o przyspieszenie zapowiedzianej w 2024 r. rewizji matrycy stawek VAT i wyrównanie stawek dla produktów konkurencyjnych w ramach jednego segmentu, zgodnie z rekomendacją OECD z lutego 2025 r.;
- wystąpienie do Szefa KAS o zmianę praktyki kontrolnej: w przypadkach błędów wynikających z niejednoznaczności przepisów (a nie z celowego działania) priorytetem powinno być pouczenie, nie natychmiastowa sankcja finansowa;
- zbadanie, czy nabycia sprawdzające w opisywanej i podobnych sprawach nie wykraczają poza zakres ustawy tego instrumentu określony w art. 94k ustawy o KAS.

Sprawa pizzy z krewetkami jest tylko symbolem znacznie szerszego problemu, z którym mierzą się tysiące przedsiębiorców. Wierzymy, że interwencja Rzecznika może realnie przyspieszyć zmianę przepisów i sposobu, w jaki administracja skarbowa traktuje przedsiębiorców — jako partnerów, a nie podmioty do skontrolowania. Państwo powinno pomagać przedsiębiorcom prawidłowo stosować przepisy, a nie szukać okazji do ich ukarania. Wierzymy, że interwencja Rzecznika Małych i Średnich Przedsiębiorców może stać się ważnym krokiem ku zmianie.

*Z wyrazami szacunku,
Redakcja miesięcznika
„Doradca Podatkowy”*